

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki HE 67/2013

**Opetushallitus
Peltonen Heidi, opetusneuvos
Suomen koulu- ja opiskeluterveyden
yhdistyksen 50-vuotisjuhlaseminaari
11.10.2013, Hanasaari**

- **Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki HE 67/2013**
- OPS2016
- Tilannekatsaus
- Oppilas- ja opiskelijahuollon kansalliset kehittämispäivät 27-28.11.2013

Oppilas- ja opiskelijahuolto uudistumassa

- OKM:n ja STM:n yhteistyönä hallituksen esitysluonnos oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi
- koskee esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta (ammatillinen aikuiskoulutus ja korkea-asteen koulutus on rajattu pois)
- **Hallituksen esitys 67/2013**
- <http://www.eduskunta.fi>
- Annettu 6.6.2013
- Lähetetty sivistysvaliokuntaan, jolle sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan on annettava lausunto
- Valiokuntakäsittely menossa

Hallituksen esitykseen 67/2013 sisältyvät lakiehdotukset

1. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki
2. Laki perusopetuslain muuttamisesta
3. Laki lukiolain 21 ja 29 a §:n muuttamisesta
4. Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 28 ja 37 a §:n muuttamisesta
5. Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta
6. Laki lastensuojelulain 9 ja 12 §:n muuttamisesta
7. Laki terveydenhuoltolain 16 ja 17 §:n muuttamisesta
8. Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

käsitteitä

- ◆ Lain nimi: Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki
- ◆ Pykälissä: opiskeluhuolto ja opiskelija
(esi- ja perusopetus: oppilas, toinen aste: opiskelija)
- ◆ Toinen aste nyt elevvård, jatkossa studerandevård

2 § Lain soveltamisala

- ◆ lakia sovellettaisiin esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen asti
- ◆ opiskelijat saisivat yhdenmukaisesti ehdotetun lain mukaista opiskelun edellyttämää opiskeluhuoltoa
- ◆ poikkeukset sovelletukseen

Keskeisiä linjauksia

- ◆ **kootaan yhteen lainsäädäntöön** nyt hajallaan olevat oppilas- ja opiskelijahuolto, henkilötietojen käsittely, kirjaamista, rekisteröimistä ja salassapitoa koskevat säännökset
- ◆ siirretään painopistettä nykyistä enemmän **yhteisölliseen** työhön nykyisestä yksilökeskeisestä työstä.
- ◆ siirretään painopistettä **ehkäisevään** työhön nykyisestä korjaavasta työstä.
- ◆ **toisen asteen opiskelijoille** oppilaitoksen sijaintikunnan järjestämät **psykologi- ja kuraattoripalvelut**

2 § Lain tarkoitus

- 1) edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä;
- 2) edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä;
- 3) turvata varhainen tuki sitä tarvitseville;
- 4) turvata opiskelijoiden tarvitsemien opiskeluhuoltopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu;
- 5) vahvistaa opiskeluhuollon toteuttamista ja johtamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä.

3 § Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhuoltoon sisältyvät

- koulutuksen järjestäjän hyväksymän **opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuolto** sekä
- **opiskeluhuollon palvelut**, joita ovat
 - psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä
 - koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

4 § Yhteisöllinen opiskeluhoolto

- tarkoitetaan **toimintakulttuuria ja toimia**, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.
- yhteisöllistä opiskeluhooltoa **toteuttavat kaikki opiskeluhoollon toimijat**
- kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhooltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.
- oppilaitoksen henkilökunnalla on **ensisijainen vastuu** oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista.

5 § Yksilökohtainen opiskeluhoolto

- tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia:
 - koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja;
 - psykologi- ja kuraattoripalveluja;
 - monialaista yksilökohtaista opiskeluhoiltoa.
- Monialaista yksilökohtaista opiskeluhoiltoa toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä ja siitä laaditaan opiskeluhoilto kertomus

6 § Opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto

- tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla
 - tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä,
 - edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä
 - edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia.
- Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

7 § Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut

- ◆ Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa;

2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Kuraattorin kelpoisuus (7 §)

- kuraattorin tehtävään olisi kelpoinen henkilö jolla on joko sosiaalityöntekijän tai vähintään sosiaalialan AMK tutkinto
- opiskeluhuollon vastaava kuraattori
- siirtymäsäännöksen mukaan kuraattorin tehtävää lain voimaan tullessa hoitava henkilö, joka on hoitanut tehtävää vähintään kaksi vuotta voisi jatkaa tehtävässä heinäkuun loppuun 2018
- Kelpoisuudet sosiaalihuollon ammatillisista kelpoisuusvaatimuksista annettu laki (272/2005) 3 ja 6 §

8 § Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla:

- edistetään ja seurataan oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta;
- edistetään ja seurataan opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä;
- tunnistetaan opiskelijoiden varhaisen tuen tarpeet, järjestetään tarvittava tuki sekä ohjataan hoitoon ja tutkimuksiin
- tuetaan vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä
- opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena

Terveydenhuoltolaki(1326/2010):

kouluterveydenhuolto, 16 § ja opiskeluterveydenhuolto 17 §

Opiskeluhuollon järjestämisvastuu 9 §

Koulutuksen järjestäjä

- opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoitosuunnitelma
- järjestettävä opiskeluhoolto yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että opiskeluhuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Oppilaitoksen sijaintikunta

- koulu- ja opiskeluterveydenhuolto terveydenhuoltolain mukaan, opiskeluterveydenhuolto on opiskelijalle maksutonta (ei yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalvelut)
- opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta.

Opiskeluhuollon suunnitelmat

- tavoitteena on lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta
- lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan tulisi kirjata opiskeluhuollon keskeiset tiedot
- opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma, koulutuksen järjestäjä vastaa

12 § Opiskeluhoolto lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa

Hyvinvointisuunnitelmaan (417/2007, 12 §) kirjattava

1. opiskeluhoollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet;
2. arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta;
3. toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhoitoa ja opiskelijoiden varhaista tukea;
4. tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhoollon laadunarvioinnista.

Opiskeluhuollon ryhmät

- **opiskeluhuollon ohjausryhmä** – vastaa yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista - voisi olla usean koulutuksen järjestäjän yhteinen tai sen tehtävät voi hoitaa muu soveltuva ryhmä
- **oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä**
- **monialainen asiantuntijaryhmä** – voidaan koota tapauskohtaisesti käsittelemään yksittäisen opiskelijan tai opiskelijoiden asiaa

15 § Oikeus saada opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja

- Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa **viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä** sen jälkeen kun opiskelija on tätä pyytänyt.
- **Kiireellisessä** tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä **samana tai seuraavana työpäivänä**.
- 16 § yhteydenotto

17 § Terveystenhoitajan ja lääkäriin tavoitettavuus

- Terveystenhoitajan työaika koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös **ilman ajanvarausta**.
- Opiskelijalle järjestettävä mahdollisuus saada **arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon**.
- Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääke- tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti.

Tietosuoja

- Henkilötietojen käsittelyn saattamiseksi julkisuuslain, henkilötietolain ja sosiaali- ja terveydenhuollon erityislakien mukaiseksi on lakiin sisällytetty nykyistä huomattavasti selkeämmät säännökset henkilötietojen käsittelystä, tietojen luovuttamisesta ja salassapidosta

Opiskeluhuollon kertomukset

- Terveysthuollon ammattihenkilöt kirjaavat opiskelijan yksilötapaamiset potilaskertomukseen
- Opiskeluhuollon kuraattorit kirjaavat yksilötapaamiset opiskeluhuollon kuraattorin asiakaskertomukseen
- Opiskeluhoitokertomukseen kirjataan asiantuntijaryhmän toiminnan kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot

Opiskeluhuollon rekisterit

- Yksilökohtaisen opiskeluhuollon rekisteri – koulutuksen järjestäjä ylläpitää
- Potilasrekisteri – ylläpitäjänä toimii palvelun järjestänyt terveyskeskus tai 10 §:ssä tarkoitettussa tilanteissa koulutuksen järjestäjä
- Opiskeluhuollon kuraattorin asiakasrekisteri – rekisterinpitäjänä toimii palvelun järjestänyt kunnan toimielin

Opiskeluhuollon valvonta

- Valvonta toteutettaisiin opetuksen ja koulutuksen järjestäjän omavalvontana yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa
- Psykologi- ja kuraattoripalvelujen valvonta nykyiseen tapaan sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain mukaisesti
- Aveille oikeus oma-aloitteisesti tutkia, onko opiskeluhoolto hoidettu lain mukaisesti

Lain voimaantulo

- laki ehdotetaan tulemaan voimaan elokuun alusta 2014
- yksityisessä ja valtion koulussa olevat perusopetuksen oppilaat olisivat opetuksen järjestäjän järjestämien psykologi- ja kuraattoripalvelujen piirissä toistaiseksi

Perusopetuslain muuttaminen

- perusopetuslain 40 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että jos alle 18-vuotias siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, **aikaisempi opetuksen järjestäjä on velvollinen siirtämään opetuksen tai koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle**

24 § Valtakunnallinen ohjaus

- Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteista päätetään osana opetussuunnitelman perusteita.
- Opetussuunnitelman perusteista säädetään perusopetuslain 14 §:ssä, lukiolain 10 §:ssä ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 13 §:ssä.
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ohjaa ja kehittää 7 ja 8 §:ssä tarkoitettuja opiskeluhuoltopalveluja.

25 § Opiskeluhuollon seuranta ja arviointi

- OPH ja THL seuraavat yhteistyössä opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti.
- Koulutuksen järjestäjän arvioitava opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta yhteistyössä kunnan opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa sekä osallistuttava ulkopuoliseen opiskeluhooltoon koskevaan arviointiin.
- Arvioinnin keskeiset tulokset on julkistettava.
- Koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä toimitettava Opetushallitukselle sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle opiskeluhuollon valtakunnallisessa arvioinnissa, kehittämisessä, tilastoinnissa ja seurannassa tarvittavat tiedot.

26 § Opiskeluhuollon valvonta

- Koulutuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa **opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta**.
- opiskeluhuollon palvelujen valvonnasta säädetään lisäksi sosiaalihuoltolain (710/1982) 3 §:ssä ja kansanterveyslain (66/1972) 2 §:ssä.
- **Aluehallintovirastolla on oikeus oma-aloitteisesti ottaa tutkittavaksi**, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä säädetyn opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhuollon tämän lain mukaisesti.

OPS 2016

ETUSIVU

TAVOITTEET

AIKATAULU

TYÖRYHMÄT

PAIKALLISEN TYÖN TUKI

PERUSTELUONNOKSET

BLOGI

TAUSTAMATERIAALIT

OPS 2016 - Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistaminen

Valtioneuvosto antoi 28.6.2012 asetuksen perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (> [Valtioneuvoston asetus 422/2012](#)). Asetuksessa määritellään tavoitteet esiopetukselle, perusopetukselle, lisäopetukselle sekä perusopetukseen valmistavalle opetukselle. Asetus sisältää myös perusopetuksen tuntijaon sekä joukon mm. kielenopetusta ja erityistä tukea koskevia säännöksiä.

Opetushallitus on käynnistänyt valtioneuvoston asetuksen pohjalta opetussuunnitelman perusteiden valmistelun esiopetusta, perusopetusta ja lisäopetusta varten.

Esiopetuksen, perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuoden 2014 loppuun mennessä. Uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laadittujen paikallisten opetussuunnitelmien tulee olla hyväksytyinä siten, että niiden mukaiseen opetukseen voidaan siirtyä 1.8.2016 alkavan lukuvuoden alusta lukien. Perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteet on uudistettu vuonna 2009, eikä niihin tässä vaiheessa tule muutoksia.

Opetushallitus julkaisee näillä OPS 2016 -verkkosivuilla tietoa perusteiden laadinnan etenemisestä sekä tukiaineistoa paikalliseen opetussuunnitelmatyöhön valmistautumiseen ja työn toteuttamiseen.

[Ajankohtaista](#)

<http://www.oph.fi> → OPS2016

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kouluissa ja oppilaitoksissa OPH/THL

- Syksyllä 2011 peruskoulujen tiedonkeruu - vastasi 72 % kouluista.
- Syksyllä 2012 tiedonkeruu lukioille ja ammatillisille oppilaitoksille- vastasi lukioista 92 % , ammatillisista oppilaitoksista 86 %
- **Syksy 2013 peruskoulut lokakuussa uusi kysely**
- Kuntakohtaiset ja julkaisuluvan antaneiden koulujen osalta koulukohtaiset tulokset TEAvisari-verkkopalvelussa www.thl.fi→työkalut
- Perustaulukot www.oph.fi →Tietopalvelut →Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Tausta-aineistoa

Keskeisten oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluiden saavutettavuus ja moniammatillinen yhteistyö

www.oph.fi → Tietopalvelut → Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Oppilas- ja opiskelijahuollon kansalliset
kehittämispäivät
Järvenpää
27.-28.11.2013
Opetushallitus

www.oph.fi → OPH:n kurssit